

ანტირაბიული ვაქცინაციის პერიოდში და მისა დამთავრებიდან 2 თვის განმავლობაში, აკრძალულია ყველა სხვა-მთ შორის პროფილაქტიკური აცრების ჩატარება (გარდა ანტიტეტანური აცრისა), რომელიც ტარდება ცოფის საწინააღმდეგო აცრასთან ერთად. ანტირაბიული და ანტიტეტანური აცრების ჩატარების შემდეგ შესაძლოა პოსტვაქცინალური გართულებები. რომელთაგან ყველაზე უფრო საყურადღებოა შრატისმიერი დაავადება, მისი კლინიკა როგორც წარიდან მე-7-14 დღეს. აღნიშნული გართულება ხასიათდება ტემპერატურის აწევით, თავის, ყელისა და სახსრების ტკივილით, ლიმფადენოპათიით, ურტიკარული ხასიათის გამონაყარით. ასეთ შემთხვევაში აუცილებელია ექიმთან განმეორებითი კონსულტაცია.

ჰიპოალერგიული დიეტა

ალერგიული რექაციებისა და შრატისმიერი დაავადების განვითარების რისკების შესამცირებლად საჭიროა ჰიპოალერგიული დიეტის მკაცრი დაცვა **10-14** დღის განმავლობაში. იმ პროდუქტების აკრძალვით, რომელიც ხშირად იწვევენ ალერგიულ რეაქციებს: რძე და რძის პროდუქტები (ახალი რძე, მაწონი), შოკოლადი და კავალს ნაწარმი, ციტრუსები (ფორთიხალი, ლიმონი, მანდარინი, გრეიიფრუტი და ა.შ.), ქათმის კვერცხი, სოიო, არაქისი, თხილი, კავალი, თევზი და ზღვის პროდუქტები, ღორისა და ცხვრის ხორცი, ძეხვეული, მმარი, მაიონეზი, ცხარე სანელებლები (მდოგი, აჯიკა, ტყემალი და ა.შ.), პომიდორი, პირშუშა, თალღამი, ბოლოვი, ბადრიჯანი, სოკო, მარწყვი, ნესვი, ყურმენი, ანანასი, საფუარიანი ცომის ნაწარმი, თაფლი, გაზიანი სასმელები, ყავა.

დიგირატურა: ეროვნული ბიბლიოთეკის „ივერიელი“ dspace.nplg.gov.ge, თ. გოგიძე - „ცოფი, მისი პრევენცია და ნაკბენი ჭრილობების ქირურგიული მკურნალობა“, თბილისი, 2010; Баранов А.А. и другие - «Пищевая аллергия», М. 2013; Soares - Weiser k et al - "The diagnoses of food allergy". Allergy 2014.

თსსუ გივი ჟვანიას სახელმობის კელიატრიის აკადემიური კლინიკა

ანტირაბიული

(ცოფის სანიცაალებებო)

კაპიტალური ბარათი

ANTIRABIC VACCINATION CARD

დაზარალებული Injured: _____

აცრების კალენდარი: Vaccination Schedule

დღე Days	დანიშნულია თარიღი Fixed Vaccination Date	შესრულებულია თარიღი Established Vaccination Date
0		
3		
7		
14		
28 (30)		
90		

სამახსოვრო - ჩეკომანილები

ნაკენი ჭრილობა ტრამულ დაზიანებებს განეკუთვნება. ცოფით დაავადებული ცხოველის ნერწყვში არსებულმა ვირუსმა შესაძლოა გამოიწვიოს ადამიანის დაინფექციება და სასიკვდილო დავადგინის ცოფის (ჰიდროფიბის) განვითარება.

ჰიდროფიბი (Rabies, Lissa, Hydrophobia) ტეტანუსთან ერთად მწვავე ქირურგიული სპეციფიკური ინფექციაა, რომელიც ჭრილობის განპირობებული, მიმდინარეობს ცნოტრალური ნერვული სისტემის მძიმე, შეუცველებელი დაზიანებით და, როგორც წესი მთავრდება ლეპალური გამოსავალით - თუ ადამიანი დროულად არ მომართავს ანტირაბიულ სამსახურს, რომელიც მუშაობს 24 საათის განმავლობაში.

ექიმთან დროული მიმართავა ცოფის თვითდან აცილების ერთადერთი საშუალებაა. საერთაშორისო რეკომენდაციებით მიღებული ნაკენი ჭრილობის ქირურგიულ დამუშავებასთან და ანტირაბიულ (ცოფის საწინაღოდევებო) აცრებთან ერთად, ისე როგორც სხვა ტრავმების დროს უნდა ჩატარდეს ტეტანუსის (გაშეშების) პროფილაქტიკა.

მასშტაბური აცრების (ასრაზის) ჩატარებისას დაუსტი უცდა იყოს მასშტაბური ცენტრი:

1. ექიმის მიერ დანიშნულ დროს გამოცხადდით აცრაზე;
2. დაუშვებელია უზმოზე ვაქცინაცია და აცრების თვითნებურად შეწყვეტა;
3. დაიცავით ექიმის რეკომენდაციები: კანის ჰიგიენის დაცვა, მზის ამაზანების აკრძალვა, მოერიდეთ ფიზიკურ დატვირთვასა და სტრესულ სიტუაციას;
4. ცხოველთან ყოველგვარი კონტაქტის შეფასება* და შემდგომი გადაწყვეტილების მიღება ექიმ რაბიოლოგის პრეროგატივაა, რადგანაც ფარული პერიოდის უკანასკნელი 10 დღის განმავლობაში, ცოფის ვირუსი უკვე ნერწყვშია და დადორნდვლის შემთხვევაშიც კა ცხოველი უკვე დაავადებულია. ცოფის ინკუბაციური (ფარული) პერიოდი მერყეობს 8-10 დღიდან 1 წლამდე (საშუალო 30-90 დღე). ამდენად, აუცილებელია ექიმთან განმეორებითი ვიზიტები მოწიდებული სქემის მიხედვით.
5. ნაკენი ჭრილობის შეფასება და მკურნალობა კომპლექსურა, ტარდება ქირურგ-რაბიოლოგთან, საყოველთაოდ მიღებული ტატიკით, საჭიროების შემთხვევაში კი სხვა სპეციალისტ ექიმებთან ერთად.
6. აცრების ჩატარების დროს და მათი დამთავრების შემდგომ პერიოდში ალვოკოლის მიერ ვაქცინაციის დანიშნული კურსს გათვალისწინებით. ალვოკოლი ასუსტებს იმუნიტეტს და შეიძლება თვითონ გახდეს ანტირაბიული ვაქცინის რეაქტორების მიზეზი;

* უმოთ აღნიშნული რეკომენდაციების შეუსრულებლობა იწვევს იმუნიტეტის დაქვეითებას და ამ ფონზე ფატალურ გამოსავალს.